

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Oulíkové a soudců Miroslava Makajeva a Richarda Galise ve věci

navrhovatelky: **Volt Česko**
sídlem Na dlouhém lánu 343/34, 160 00 Praha 6
zastoupená advokátkou Mgr. Petrou Stupkovou
sídlem Na Zderaze 1275/15, 120 00 Praha 2

proti
odpůrcům: **1. Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5
2. Svoboda a přímá demokracie (SPD)
sídlem Rytířská 410/6, 110 00 Praha 1
jednající zmocněnkyní M. Z.

o návrhu na zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky vyhlášené na dny 3. a 4. 10. 2025

takto:

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Obsah návrhu a vyjádření účastníků

1. Navrhovatelka se návrhem doručeným soudu dne 19. 8. 2025 domáhá podle § 89 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) (odpůrce 2) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jejichž termín konání byl stanoven na dny 3. a 4. 10. 2025. Navrhovatelka sama podala kandidátní listinu do těchto voleb a její kandidátní listina byla Krajským úřadem Středočeského kraje jakožto registračním úřadem (odpůrce 1) registrována rozhodnutím ze dne 15. 8. 2025, čj. 113775/2025/KUSK. Kandidátní listina odpůrce 2 byla registrována rozhodnutím odpůrce 1 ze dne 15. 8. 2025, čj. 113753/2025/KUSK.
2. Navrhovatelka namítá, že kandidátní listina odpůrce 2 nebyla registrována jako kandidátní listina koalice, ačkoli jsou na ní na základě dohody odpůrce 2 s politickými stranami Trikolora, PRO Právo Respekt Odbornost a Svobodní (dále jen „další strany“) též členové dalších stran. Navrhovatelka se domnívá, že spojení s dalšími stranami a společná kandidatura na kandidátní listině odpůrce 2 je koalicí, na kterou se dle § 49 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, v nyní účinném znění (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

„zákon o volbách do Parlamentu“) vztahují vyšší nároky na počet hlasů potřebných k postupu do prvního skrutinia.

3. Navrhovatelka poukazuje na to, že dohoda odpůrce 2 s dalšími stranami byla uzavřena na úrovni nejvyšších orgánů v memorandu o spolupráci. Dohodnuto bylo i pořadí kandidátů na kandidátních listinách a zdržení se kampaně zaměřené na získávání preferenčních hlasů. Odpůrce 2 a další strany vystupují společně v předvolební kampani, používají společné marketingové materiály a webové stránky. Nejedná se tedy o individuální kandidaturu některých členů dalších stran, ale společnou kandidaturu více politických stran a hnutí, tedy koalici.
4. Dle názoru navrhovatelky nelze s ohledem na skutkové odlišnosti, změny právní úpravy a aktuální politický vývoj (snahu obcházet aditivní uzavírací klauzuli) bez dalšího použít závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96. Navrhovatelka na základě usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, čj. Vol 57/2017–24, dovozuje, že jednají-li společně politické strany v souladu s jejich dohodou na úrovni stran či hnutí, lze takovou kandidaturu považovat za koaliční. Dále poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 2/14, z něž vyplývá, že z hlediska principu reprezentativní demokracie je přípustné do volebního mechanismu začlenit určité integrační stimuly. Navrhovatelka uvádí, že obdobný případ „nepřiznané koalice“ nebyl dosud soudy *uspokojivě* řešen. Dle navrhovatelky jde v tomto případě o účelové spojení politických subjektů s cílem obejít uzavírací klauzuli. Odpůrce 2 podal kandidátní listinu v rámci spolupráce s dalšími stranami, jejich členy umístil i na přední pozice několika kandidátních listin, a s dalšími stranami se zavázali zdržet se tzv. kroužkovací kampaně. V důsledku volby kandidátní listiny odpůrce 2 se do Poslanecké sněmovny dostanou v rámci České republiky zástupci čtyř politických subjektů s menší podporou, a může se tak stát, že takto zvolení jednotlivci budou držet Poslaneckou sněmovnu v šachu, což odporuje integračnímu účelu aditivních klauzulí. Ve Středočeském kraji by měl být takto zvolen kromě kandidátů odpůrce 2 minimálně zástupce Svobodných (zapsaný místopředseda této politické strany Mgr. Luboš Zálom). Nelegitimní „vytažení“ dalších stran do Poslanecké sněmovny nepřiznanou koalicí představuje podle navrhovatelky zásah do rovnosti politických šancí. Navrhovatelka se domnívá, že absence zákonné definice koalice nebyla v nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 127/96 vysvětlena vhodně. Je přesvědčena, že se nejedná o záměrnou absenci veřejnoprávní regulace koalice, ale o nezáměrné opomenutí zákonodárce v rámci právní úpravy koalice. Přijetí výkladu vycházejícího z uvedeného nálezu, podle něhož by rozhodnutí o kandidování ve formě koalice záviselo na vůli kandidujících subjektů bez ohledu na materiální naplnění charakteristik koalice, by dle navrhovatelky znamenalo zjevnou protiústavní mezeru v zákoně. Takový stav by vedl k flagrantnímu narušení politické soutěže a rovnosti příležitostí politických subjektů při účasti ve volbách. Navrhovatelka považuje za nepřipustné, aby naplnění hypotézy, která má za následek uplatnění přísnější právní úpravy, bylo v oblasti politické soutěže ponecháno na vůli politického subjektu účastnícího se této soutěže, neboť by docházelo k absurdní situaci, kdy by tento subjekt sám rozhodoval o tom, zda se na něj přísnější ustanovení volebního zákona použije.
5. Navrhovatelka je přesvědčena, že pokud by zákonodárce chtěl ponechat rozhodnutí o vzniku koalice na tom, zda se strany za koalici označí, bez ohledu na naplnění materiálních charakteristik, nestanovil by pro ně vyšší uzavírací klauzule, jejichž cílem je zabránit spojování stran výhradně za účelem snadnějšího překonání pětiprocentní hranice pro vstup

do prvního skrutinia a následné fragmentace zastoupení lidu v Poslanecké sněmovně. K tomu odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu č. 189/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kterým byla po nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/17 obnovena aditivní klauzule v podobě, která platila do roku 2020, v níž se uvádí, že *smyslem navrhované konstrukce je korigovat situace, kdy více partnerům postačí pro zastoupení v Poslanecké sněmovně méně hlasů, než kolik by jim stačilo v případě, kdy by kandidovali samostatně, avšak v podobě, která je ústavně konformní. Současně je sledován legitimní cíl zabránění přílišné fragmentaci Poslanecké sněmovny, která by mohla vést k její omezené funkčnosti*. Uzavírací klauzule tedy měla zamezit neomezenému spojování stran a stanovit vyšší kvorum pro vstup do Poslanecké sněmovny. Záměrem nebylo dát kandidujícím stranám vybrat, zda chtějí mít náročnější se do Poslanecké sněmovny dostat tím, že koalici přiznají. Podle navrhovatelky jde o *zjevně neústavní* mezeru v zákoně. Výklad, že vytvoření koalice je čistě na rozhodnutí stran, by vedl k nadbytečnosti aditivních uzavíracích klauzulí upravených v § 49 zákona o volbách do Parlamentu, neboť je budou politické strany a hnutí obcházet. K tomu navrhovatelka cituje disentanční stanovisko JUDr. Antonína Procházky k nálezů Pl. ÚS 42/2000, v němž upozornil, že ponechání sčítací klauzule povede k tomu, že budou kandidovat nikoli výslovně, nýbrž tzv. skryté koalice, což ohrozí transparentnost volebního procesu. Podle navrhovatelky odporuje stav, kdy se na základě jedné kandidátní listiny dostanou do Poslanecké sněmovny zástupci několika stran, pohledu Ústavního soudu na význam uzavíracích klauzulí a na možnost omezit diverzifikaci politického zastoupení, jakož i záměru zákonodárce.

6. Spojení odpůrce 2 a dalších stran jen z důvodu obejít aditivní uzavírací klauzule stanovené v § 49 zákona o volbách do Parlamentu představuje obcházení zákona a zneužití práva. Navrhovatelka je přesvědčena, že jde o mezeru v zákoně, kterou lze dle nálezů Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 23/24, překlenout. Podle navrhovatelky došlo v tomto případě „nepřiznané koalice“ k významné změně společenských podmínek oproti záměru zákonodárce, který nepočítal s tím, že bude tímto způsobem docházet k obcházení uzavírací klauzule. Tím, že se menší strany vyhnou přísnějším pravidlům pro koalice skrytým spojením se silnějším partnerem, dochází dle navrhovatelky k porušení principu férové politické soutěže. „Nepřiznané kolice“ zasahují i do rovnosti ve financování politických stran, neboť menší strany mohou tímto způsobem na základě dohody s kandidující stranou získat finanční příspěvek, na který by jinak neměly nárok, neboť by nezískaly dostatečnou podporu voličů. To poškozují malé strany kandidující samostatně, které nezískají finanční plnění od větší strany, s níž by se nepřiznaně spojily. Podle navrhovatelky tedy vytvořením nepřiznané koalice s cílem vyhnout se vyšší uzavírací klauzuli dochází k porušení rovnosti účastníků politické soutěže ve smyslu čl. 5 Ústavy České republiky a čl. 22 Listiny základních práv a svobod. Odpůrce 1 byl povinen posoudit návrh na registraci v souladu s § 49 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu.
7. V podání ze dne 22. 8. 2025 navrhovatelka doplnila, že byť ve Středočeském kraji není na kandidátní listině žádný člen dalších stran, na svém návrhu trvá. Dohoda odpůrce 2 a dalších stran je celorepubliková a veřejně známá. Na základě této dohody tvoří odpůrce 2 a další strany nepřiznanou koalici. Není nutné, aby byli kandidáti dalších stran na kandidátní listině ve všech krajích. Z § 31 odst. 2 zákona o volbách do Parlamentu vyplývá, že koalice musí být složena ze stejných politických stran nebo politických hnutí ve všech krajích.

8. Odpůrce 1 ve vyjádření k návrhu uvedl, že na registrované kandidátní listině odpůrce 2 je u všech 34 kandidátů uvedeno, že jsou členy odpůrce 2. Navrhovatelkou konkrétně zmíněný Mgr. Luboš Zálom se na kandidátní listině nenachází. Registrovaná kandidátní listina odpůrce 2 tedy není obcházením zákona „nepřiznanou koalicí“ s dalšími stranami ve smyslu námitek navrhovatelky a nezasahuje do jejího práva na rovnou politickou soutěž.
9. Odpůrce 2 v podání ze dne 25. 8. 2025 navrhl, aby byl návrh zamítnut. Poukázal na to, že kandidátní listina byla podána výlučně odpůrcem 2 v souladu s § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu. Pro účely volebního zákonodárství je právně relevantní pouze formálně založená koalice. K tomu odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 127/96 a usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 57/2017, které považuje v dané věci za relevantní. Zákon o volbách do Parlamentu neumožňuje „překvalifikovat“ samostatnou kandidátní listinu na koaliční či odmítnout kandidátní listinu na základě politologických úvah či indicií. Přítomnost osob spjatých s jinými stranami je v rámci soutěže politických stran legitimní a nemá vliv na právní kvalifikaci kandidátní listiny. Vzhledem k tomu, že vyjádření odpůrce 2 poukazuje na právní úpravu a judikaturu, k níž se navrhovatelka podrobně vyjádřila již v návrhu, soud vyjádření nezasílal ostatním účastníkům.

Posouzení věci soudem

10. Soud neshledal žádnou překážku, která by mu bránila návrh věcně projednat. Navrhovatelka je podle § 89 odst. 4 s. ř. s. a § 86 zákona o volbách do Parlamentu oprávněna domáhat se soudní ochrany proti registraci kandidátní listiny odpůrce 2 pro volby, neboť je politickou stranou, která podala kandidátní listinu pro tyto volby. Návrh byl podán ve lhůtě dle § 86 zákona o volbách do Parlamentu, neboť rozhodnutí o registraci kandidátní listiny odpůrce 2 bylo doručeno ve smyslu § 33 odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu dne 18. 8. 2025 (bylo zveřejněno na úřední desce odpůrce 1 dne 15. 8. 2025) a návrh byl u soudu podán dne 19. 8. 2025. Soud o návrhu rozhodl bez nařízení jednání (§ 89 odst. 5 poslední věta s. ř. s.).
11. Podle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu platí, že *za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název.*
12. Výše citovaná úprava byla zakotvena do § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu zákonem č. 204/2000 Sb. s cílem *jednoznačně přímo v zákoně vymezit, co se rozumí pojmem „koalice“* (viz důvodová zpráva k bodu 45 zákona č. 204/2000 Sb.). Byť řada ustanovení změněných tímto zákonem byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, vymezení pojmu koaliční kandidátní listiny zůstalo zachováno.
13. Zákonné vymezení koaliční kandidátní listiny navazuje na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96. Ten v situaci, kdy volební zákon neupravoval veřejnoprávní podmínky pro vznik a činnost koalice a nezakotvoval pravomoc žádného orgánu rozhodovat o tom, že určitý politický subjekt účastníci se voleb (např. jako strana) je nutno chápat jako koalici, konstatoval: *Je zřejmé, že zákonodárce neměl v úmyslu do vytváření koalic (veřejnoprávně) zasahovat. Pokud by takové otázky ovlivňovat chtěl, musel by volební koalici přesně definovat a také reglementovat mechanismus přezkoumávání (zřejmě soudního), zda politický subjekt je stranou či koalicí. Z toho lze dovodit, v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy ČR (zejména arg. „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno“), že za daného*

právního stavu jen sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Při nedostatku právní regulace vytváření koalic tedy může být relevantní jediné to, jakým způsobem subjekt své kandidátní listiny zaregistroval. Jistou podporu takovému závěru poskytuje sám zákon č. 247/1995 Sb. v ustanovení § 31 odst. 1, když ve výčtu subjektů oprávněných podávat kandidátní listiny pro volby se vedle politických stran uvádí i (bez dalšího) koalice. Utváření (volebních) koalic tak podléhá dohodě stran, která není nijak veřejnoprávně regulována, resp. zakázána. Zákon č. 247/1995 Sb. s takovým jednáním nespojuje žádné právní důsledky pro kandidující stranu. Není ani předepsáno, že na kandidátní listiny se zapisují pouze členové kandidující strany, je možné zapsat každou fyzickou osobu, která má pasivní volební právo (srov. zejména § 25 zákona č. 247/1995 Sb.). Vytvoření koalice je – za současné právní úpravy – volní akt, tj. projev vůle dvou či více politických stran či hnutí vytvořit (volební) koalici, jenž nepodléhá žádnému dalšímu schvalovacímu aktu či přezkumu státních orgánů. I v době přijetí citovaného nálezu přitom § 49 zákona o volbách do Parlamentu upravoval vyšší procentní hranice pro postup koalic do prvního skrutinia. Ústavní soud současně vyložil, že otázka, zda jde o politickou stranu či koalici, souvisí časově především s podáváním a projednáváním kandidátních listin.

14. *Zákonodárce při vědomí výše citovaných závěrů Ústavního soudu nepřistoupil k tomu, aby koalici definoval materiálními znaky, jejichž naplnění by bylo následně předmětem přezkumu v procesu registrace příslušným registračním úřadem a poté případně příslušným soudem. Naopak v souladu s tím, jak vyložil pojem koalice Ústavní soud, zákonodárce v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu prostřednictvím definice koaliční kandidátní listiny výslovně stanovil, že se za koalici považuje uskupení politických stran či hnutí společně kandidujících ve volbách, které se na kandidátní listině jako koaliční jednoznačně označí s uvedením členů a názvu koalice.*
15. *Také komentářová literatura na základě shora citované právní úpravy a nálezu Ústavního soudu popisuje koalice v českém právním řádu jako účelová, víceméně neformální uskupení politických stran společně kandidujících ve volbách, které se jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí s uvedením názvu koalice (srov. Langášek, T. Komentář k čl. 87 Ústavy. In: Rychetský, P., Langášek T., Herc, T., Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky: Komentář. Wolters Kluwer. Dostupné na www.aspi.cz).*
16. *K výkladu pojmu koaliční kandidátní listiny se též opakovaně vyjádřil Nejvyšší správní soud. V bodech 8 a 9 usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 50/2017-25, konstatoval, že politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany (...) Možné je, aby více stran podalo koaliční kandidátní listinu, za kterou se dle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu považuje ta kandidátní listina, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název. Ani skutečnost, že na kandidátní listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice). Bez splnění podmínek uvedených v § 31 odst. 1 zákona o volbách nejde o koaliční kandidátní listinu. Uvedení kandidátů, kteří jsou kandidáti jiné strany, nečiní z kandidátní listiny podané jednou stranou jejím jménem koaliční kandidátní listinu.*

17. Ve věci řešené Nejvyšším správním soudem v usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, šlo o obdobný případ jako v nyní posuzované věci. Navrhovatel argumentoval, že kandidátní listina podaná stranou TOP 09 nebyla označena jako koaliční kandidátní listina, ale šlo o obcházení zákona a „skrytou koalici“, neboť se TOP 09 dostalo podpory od Liberálně ekologické strany a Koruny České. Nejvyšší správní soud při posouzení, zda šlo o kandidátní listinu podanou koalici nebo nikoliv, argumentaci o „skryté koalici“ nepřisvědčil. Vyložil, že i s ohledem na odlišné podmínky stanovené v § 49 zákona o volbách do Poslanecké sněmovny pro strany a hnutí kandidující v koalici a politické strany kandidující jednotlivě je nutné, *aby bylo na základě co nejjednoznačnějších kritérií možno určit, zda jde o koalici či samostatně kandidující politickou stranu či hnutí*. Současně konstatoval, že *zákonná úprava v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, která vymezuje to, co se považuje za kandidátní listinu podanou koalici, takovému požadavku vyhovuje. Rozhodné je, zda společně kandidující politické strany či hnutí jednoznačně označí kandidátní listinu jako koaliční, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název*. Zaujal stanovisko, že *v případě pojmu „kandidátní listina podaná koalici“ není důvodu se odchýlovat od doslovného jazykového výkladu, který by měl být pravidlem při interpretaci právní normy. Naopak úvahy stěžovatele o „skryté koalici“ působí matoucím dojmem a jejich připuštění by do volebního procesu vneslo nejistotu a řadu sporů včetně sporů soudních*. Obdobně jako ve výše citovaném usnesení č. j. Vol 50/2017-25 uvedl, že *politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany. Ani skutečnost, že na kandidátní listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice)*. Podání koaliční kandidátní listiny je *společným úkonem dvou či více politických stran či hnutí. Vytvoření takové koalice vychází z dohody na úrovni stran či hnutí, která se odrazí v podání kandidátní listiny označené jako koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí*.
18. Soud neshledává v nyní projednávané věci důvod odchýlit se od výše uvedeného výkladu pojmu *kandidátní listiny podané koalici*. Stejně jako Nejvyšší správní soud v citovaných usneseních zastává názor, že není důvodu odchýlovat se od jazykového výkladu pojmu, který odpovídá též vůli historického zákonodárce jednoznačně vymezit pojem koalice. Zákon o volbách do Parlamentu neomezuje politické strany a hnutí v tom, aby na svých kandidátních listinách uváděly kandidáty, kteří nejsou členy žádné politické strany (hnutí) nebo jsou členy jiných politických stran (hnutí), a ponechává na volebních stranách a hnutích, zda podají společnou koaliční kandidátní listinu, tedy kandidátní listinu označenou jako koaliční, se všemi zákonnými důsledky z toho plynoucími. Nejde přitom jen o nevýhodu v podobě vyšší procentní hranice pro postup do prvního skrutinia, ale také například o nárok na státní příspěvky, který náleží pouze politickým stranám nebo hnutím, které (úspěšně) kandidují ve volbách, ať již samostatně nebo jako členové koalice. Zákon o volbách do Parlamentu ponechává na strategii politických stran a hnutí, jaký právní režim si zvolí, a nesvěřuje krajským úřadům a potažmo krajským soudům pravomoc na základě materiálních hledisek přezkoumávat, zda registrovaná politická strana nebo hnutí není s ohledem na míru spolupráce či koordinace předvolební kampaně s jinou politickou stranou či hnutím a složení kandidátů na kandidátní listině „nepřiznanou koalici“, respektive zda může podat kandidátní listinu samostatně, nebo pouze společně s dalšími politickými

stranami či hnutími označenou jako koaliční. To považuje soud za možné a racionální řešení, neboť nevznáší nejistotu do volebního procesu.

19. Soud i s ohledem na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, neshledává rozpor § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu s ústavním pořádkem. Ponechání na vůli politických stran a hnutí, zda se zúčastní voleb jako koalice, nenarušuje princip jejich svobodné soutěže. Ta by naopak byla podstatně narušena zásahem soudu, pokud by v rozporu se zněním zákona i jeho ustáleným výkladem nyní do zákona doplnil další podmínky účasti ve volbách a na základě toho přistoupil ke zrušení registrace kandidátní listiny odpůrce 2 a jeho vyloučení z voleb. Za stávající právní úpravy je na každé z politických stran a hnutí, zda a jakou formou budou ve volebním procesu spolupracovat a zda se voleb zúčastní jako koalice, a podrobí se tak vyššímu procentnímu limitu pro vstup do prvního skrutinia. Ponechání této úvahy na vůli politických stran sice může oslabit funkci zvýšené procentní hranice pro koalice jako integračního prvku, nenarušuje však zásady poměrného zastoupení, podle nichž se volby do Poslanecké sněmovny v souladu s čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky konají. I když není zakotvení aditivní klauzule v systému poměrného zastoupení vyloučeno, ústavní pořádek to nevyžaduje. Soud poznamenává, že obava navrhovatelky, že „nepřiznané koalice“ povedou k tomu, že jednotlivci budou držet Poslaneckou sněmovnu „v šachu“ a ta se stane nefunkční, je zcela hypotetická, přičemž hypoteticky by k takovému důsledku obdobně mohlo vést i zákonem předpokládané uvedení nestraníků nebo členů jiných politických stran a hnutí na kandidátní listině, dojde-li k němu bez vzájemné dohody na úrovni nejvyšších orgánů (její absence naopak „fragmentaci“ Poslanecké sněmovny v takových případech ještě posiluje). Soud tak neshledává pro výše uvedené závěry relevantním ani tvrzení, že „nepřiznaná koalice“ měla být v nynější věci vytvořena dohodou na úrovni stran (hnutí).
20. Pouze na okraj soud připomíná, že je obecně známou skutečností, že je více než 20 let běžnou praxí napříč politickým spektrem, že politické strany a hnutí na svých kandidátních listinách uvádí ve volbách do Poslanecké sněmovny členy jiných politických stran a že strany a hnutí, které se volebního klání samy přímo neúčastní, vyjadřují podporu politickým stranám a hnutím, které kandidátní listiny podaly (to ostatně dokládá i citovaná judikatura či bod 94 nálezu Ústavního soudu 12. 12. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 11/17). Například pravidelně ve volbách od roku 2002 do roku 2017 kandidovali na kandidátních listinách KSČM kandidáti Strany demokratického socialismu, na kandidátních listinách TOP 09 v roce 2010 a 2013 členové politických hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a Starostové pro Liberecký kraj, v roce 2017 pak členové Liberálně ekologické strany nebo Koruny České, v roce 2013 na kandidátních listinách ANO 2011 členové politických hnutí Severočesí.cz a VÝCHODOČEŠI, v roce 2017 na kandidátních listinách politického hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ členové SNK Evropských demokratů a Starostů pro Liberecký kraj, na kandidátních listinách ODS kandidáti Strany soukromníků České republiky nebo v roce 2021 členové Starostů pro Liberecký kraj na kandidátní listině koalice České pirátské strany a hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (složení kandidátů historických kandidátních listin lze snadno ověřit na webových stránkách volby.cz).
21. Soud dále odkazuje na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 2025, čj. 115 A 1/2025-40, a Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 26. 8. 2025, čj. 52 A 46/2025–58, s jejichž závěry se ztotožňuje.
22. Lze shrnout, že za právního stavu, kdy zákon o volbách do Parlamentu umožňuje uvádět na kandidátních listinách členy jiných politických stran a výslovně stanoví, že za kandidátní

listinu podanou koalicí se považuje kandidátní listina, kterou společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně jako koaliční označí, i nadále platí, že v souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky, sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Argumentace navrhovatele vedoucí k tomu, aby „koalice“, navrhovatelem chápáná v „politologickém smyslu“ jako (zjednodušeně řečeno) dostatečně těsně spolupracující skupina politických stran a hnutí, byla povinná podat výlučně koaliční kandidátní listinu, nemá oporu v právní úpravě a není úlohou soudu takový požadavek do zákona doplňovat. Za situace, kdy si každá politická strana či hnutí může svobodně vybrat, zda vstoupí do koalice, anebo podá kandidátní listinu, na které budou i členové jiných stran (hnutí), nemůže docházet ani k porušení principu rovnosti účastníků politické soutěže.

23. Pro posouzení kandidátní listiny podané odpůrcem 2 je tedy rozhodné, že nebyla označena jako koaliční. Odpůrce 1 postupoval v souladu se zákonem, když rozhodl o registraci kandidátní listiny odpůrce 2 jako kandidátní listiny politického hnutí a neposoudil ji jako (neúplnou či vadnou) kandidátní listinu koalice.
24. Soud uzavírá, že odpůrce 1 nepochybil, jestliže zaregistroval kandidátní listinu odpůrce 2 pro volby. Proto návrh jako nedůvodný zamítl.
25. Soud s ohledem na výše vyslovený právní názor neprovedl důkazy označené navrhovatelkou k prokázání spolupráce mezi odpůrcem 2 a dalšími stranami, neboť skutečnosti, které jimi měly být prokázány, nepovažoval za relevantní pro rozhodnutí.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
27. Soud dodává, že vyjádření za odpůrce 2 bylo učiněno zástupcem, aniž byla doložena plná moc udělená zmocněnkyní, jejímž prostřednictvím politické hnutí činí úkony ve volebních věcech (§ 32 odst. 5 zákona o volbách do Parlamentu). Jelikož však podání neobsahovalo úkon, jímž se disponuje řízením, a nebylo zásadní pro rozhodnutí soudu o podaném návrhu, soud s ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti nevyzýval k doložení plné moci.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 27. srpna 2025

Lenka Oulíková v. r.
předsedkyně senátu